

УДК 379.8:39 (477.83/.87)

ТУРИСТИЧНИЙ РУХ УКРАЇНСЬКОЇ
МОЛОДІ ГАЛИЧИНИ: КУЛЬТУРНО-
ПРОСВІТНИЦЬКІ ТРАДИЦІЇ
В ЕТНОРЕГІОНАЛЬНОМУ КОНТЕКСТІ

М.В. Черепанин

Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника

У статті досліджуються етапи становлення і розвитку туристичного руху в Галичині; аналізується діяльність ініціаторів молодіжних об'єднань у творенні й реалізації патріотичних ідей, пробудженні національного духу серед місцевого громадянства; визначається роль поетичного слова і музики у формуванні основ просвітництва на краєвих зразках української літератури і мистецтва.

Ключові слова: туристичні подорожі, «вандрівки», українська молодь, галицький край, концерти, вечорниці, музично-декламатичний вечір.

Вступ. Культурне відродження галицького краю тісно пов'язане з активною національно-патріотичною позицією української студентської молоді. Використовуючи вільний від навчання час, студенти навчальних закладів Львова в часі літніх канікул влаштовували туристичні подорожі («вандрівки») з метою пізнання рідних околиць Галичини та Буковини, а також надбання досвіду для майбутнього суспільного життя. З іншого боку, молоді люди мали нагоду зустрітися з людьми, пізнавати їхні етнографічні риси, характер, світогляд, сіючи між ними «зерно правди і науки, заохочуючи їх до просвіти, до закладання читалень і других громадських позитивних інституцій» [1]. Крім цього, подорожі позитивно впливали на провінційну інтелігенцію і селянство, масова присутність яких на зустрічах і концертах духовно об'єднувала їх, зближувала погляди і спрямовувала у єдиному прагненні до вирішення спільних завдань.

Висвітлення проблем становлення і розвитку туристичного руху в минулому є актуальним питанням нашого сьогодення. Для сучасної молоді актуальними залишаються завдання туристичних подорожей – нести в народ кращі зразки українського поетичного слова, музичного мистецтва, ділитися практичним досвідом, об'єднувати весь потенціал наукового здобутку у подоланні проблем сучасності.

Виклад основного матеріалу. Перша в Галичині подорож української молоді була здійснена 4 серпня 1883 р. походом зі Станиславова до Манявського скита. На початку кількість учасників складала 20 осіб, а згодом до них прилучалися студенти, що перебували в околицях, якими пролягав шлях мандрівників. Місцеві жителі збиралися на вечорниці, а музиканти виконували веселу коломийку, підбадьорюючи охочих до танцю. «І серце радувалось, – пише очевидець, – дивлячись на ті пари чудні. Діти одної матери, брати між собою, тільки один в сердаку, а другий в сурдуті, один від коси, а другий від книжки, подали собі дружню рамена і під тони свійської мелодії весело загуляли немов давні знакоми» [1]. По завершенню танців перед громадою зібраних людей (бл. 200 осіб) з промовою виступав один з учасників мандрівки. Молодь викоонувала патріотичні пісні, зокрема «Ще не вмерла Україна», «Мир вам, браття».

З Маняви мандрівники рушили до с. Ямна, зупинялися біля Каменя Довбуша, а на скалі, присвяченій будівничому дороги на Угорщину пок. Кратерові, зробили надпис: «Руска вандрівка. 8/VIII. 1883». До Коломиї мандрівники поверталися через Дору, Делятин, Ланчин. Пізнього вечора їх тепло зустрічав Коломийський комітет, а наступного дня в залі Української бурси відбувся імпровізований концерт, на який з'їхалося більше 400 гостей, серед них – доктор Омелян Огоновський. Вступним словом вечір відкрив студент медицини з Відня Василь Полянський. Він закликав

усіх пам'ятати, «що Русь не може бути інакшою, як щиро-демократичною, народною, що отже нам, коли хочемо успішно виконати народну службу, треба бути щирими народоовцями!» [1]. В концерті святкового вечора прозвучали вокальні твори, зокрема: квартет «Красна зоре» (Іванцев, Дудик, брати Сіменовичі), дует Одарки і Андрія з опери Гулака-Артемовського «Запорожець за Дунаєм» (Іванцев і Сіменовичева). Вірш Корнила Устіяновича, присвячений першим українським туристам під назвою «Гостина молодіжи в горах» і Тараса Шевченка «Тополя» декламував Калитовський. Вечір продовжували забави і танці, які тривали до самого ранку.

Наступного року похід патріотичної молоді проходив поетичними окраїнами Підгір'я – з Дрогобича до Коломиї. Членом цієї подорожі був Іван Франко, який виступав з доповідями на кожній зупинці мандрівників. Її учасники вирушили з Улича до Підгородець, де їх зустрічали місцеві жителі з о.Даниловичем та дитячий хор піснями «Мир вам, браття», «Ще не вмерла Україна». У Корчині хор мандрівників супроводжував службу Божу, провів загальні збори та музично-декламатичний вечір. З великим інтересом слухали селяни доповідь Івана Франка «О початках нашого народного відродження за часів австрійського панування аж до р. 1848». Серед народу панував дух патріотизму і запалу, цікавості до найвищих ідеалів, якими починала жити українська суспільність. За відчитом Івана Франка хор мандрівників виконав «Не вгасайте яснії зорі», «Ой по горі, по високій» та ін. Захоплююче враження викликала декламація «Наймички» Тараса Шевченка, виголошена Бобикевичем.

Наступними пунктами мандрівників були Синевідське, Бубнище, Болехів, де вони зустріли «таке багате огнище руского духа, патріотизму і запалу для справ публичних, так багато інтелігенції

і інтересу до всего, що своє, до всіх найвищих і найкрасиших ідеалів, якими живе, а властиво ино що починає жити наша суспільність, що в умах їх утвердилось переконанє, нераз опісля голосно висказуване, що другу таку руску інтелігентну колонію, як болехівська, ледви чи можна стрітити де небуть в цілій Галичині» [3].

З Болехова мандрівники переїхали до Калуша, зупинившись на відпочинок в купця Коритовського та домах місцевих патріотів. Промову «Про конституцію» виголосив доктор Кость Левицький. З особливим запалом були сприйняті його слова, «що теперішня конституція нашої держави не тільки дає нам право до самостійного народного розвою, але що більше вкладає на нас обов'язок – плекати і розвивати нашу народність, а хто її існування заперечує або від її плекання відлучається, той остається негідним і всіх прочих добродійств конституції» [5].

5 серпня мандрівники відправилися до Станіслава, де їх зустрічав місцевий комітет під проводом доктора М.Бучинського, Євгена Желехівського, Леоніда Заклинського, доктора Окуневського, Северина Даниловича. У ці дні місто мало надзвичайно жвавий вигляд, адже тут відбувався з'їзд Українського педагогічного товариства (УПТ). Присутність великої кількості людей, молоді, яка прибула з мандрівниками – «все те надавало цілому місту характер святочний, рухливий і – що найважливіше – характер переважно рускій». Руска «Народна Торговля», рускі дома пр. Желехівського, Заклинських, Ключенків і др. були головними центрами численних сходин – руске слово повною філею гомоніло по улицах, склепах, в сали ратушевії і театральній а все так поважно і самосвідомо, з таким почуттям народного достоїнства і новопочинаючоїся доби в нашій суспільній житні, що й найзавзятіші польські шовіністи не могли нічого в очи сказати Русинам, а тільки опісля позаочно вилили свою злість і досаду в стовпці «Gayetz narodowoi» [5].

Цікавим є факт присутності на з'їзді УПТ, концерті та забаві мандрівників українського композитора з Одеси Петра Ніщинського (автора опери «Назар Стодоля» та популярного хору з опери «Закувала та сива зозуля»). *«Музика й танець нашої коломийки, котрі він перший раз в життю чув і бачив, безконечно єму сподобались – і від їзжаючи закупив композиції коломийки, щоб прекрасну тую музику і той танець зробити популярними в Одесі»* [16].

Для жителів Станіслава цей день залишився пам'ятним. Національне духовне свято розпочалося соборним богослужінням в українській церкві. Наради з'їзду відбувалися у піднесеному дусі освіти і поступу. Проведений музично-декламаційний вечір видався надзвичайно вдалим. Особливо велике враження на всю публіку зробив Шевченків «Заповіт» (муз. М. Вербицького), виконаний мандрівниками під керівництвом Антона Левицького. Учасники хору змушені були двічі повторювати пісню А.Вахнянина «Наша життя», а її слова: «Ми не дамось, нас більше тут!» викликали бурхливі оплески. Твори Варламова та Лисенка виконувала на вечорі молода співачка Шанковська (сопрано) у супроводі Ничаївни (фортепіано) та Кумановського (цитра).

В Коломиї мандрівників (бл. 80 осіб) приймав місцевий комітет під керівництвом Сіменовича (ініціатора минулорічної подорожі) та власника друкарні Білоуса. Відбулося віче за участю великої громади селян. Реферати читали Я.Кулачковський та одна з присутніх жінок. Остання доводила, *«що й серед галицько-руської суспільності прокинувся вже той самий поступовий дух, котрий на заході Європи покликає жіноцтво порівно з мужчинами в перші ряди борців за людське добро, за просвіту і за права народні»* [16]. З Коломиї мандрівники відправилися до Делятина, Микуличина, Жаб'є.

Організацію третьої туристичної подорожі української молоді, яка розпочалася 2

серпня 1885 р., взяли на себе члени «Рускої бесіди» Тернополя на чолі з Олександром Барвінським. Голова товариства привітав мандрівників натхненними словами: *«Витайте рускі соколи, що злітаєтесь на землю Василька Тербовлянського, звіщаючи їй красу будучину, лучшу долю»* [5]. Його промова продовжилася доповіддю про Миколу Костомарова та концертом жіночого хору під керівництвом Барвінської. У їхньому виконанні прозвучала молитва «Боже, великий, єдиний» М.Лисенка–О.Кониського, яка заповонила серця присутніх у залі. Учасниками хору були відомі на Поділлі жінки: три сестри Крушельницькі, дві Навроцькі і Чубатівни, Дроздовська, Студинська, Зарицька і Чемеринська. У святкуваннях взяв участь народний хор с. Денисова під керівництвом диригента о.Вітошинського. Цей колектив *«своїм співом напував душу отрадою і надією, що незабаром по приміру Денисівських солов'їв заспівають славу руску пісню всюди в нашій країні»* [5]. У наступній частині вечора прозвучали вокальні та інструментальні твори українських авторів. Концерт завершився виступом хору мандрівників за участю славного баритона Льва Герасимовича, які за вимогою публіки двічі виконали твір А. Вахнянина «Наша життя». *«Всі розійшлися з одушевленням і кождому відзивались в душі останні звуки згаданої пісні: «Ми не дамось – нас більше тут!»* [5; 17].

З Тернополя мандрівники рушили до с. Прошови, запрошені о.Варапучинським. *«Гарні свобідні співи з прекрасними декламаціями звісного маляра-поета Корнила Устияновича становили розмаїтість частини в Прошові»* [6]. Наступним пунктом призначення, через яким пролягав шлях мандрівників, було с.Микулинець. Але через заборону намісництва, подорожуючі змушені були змінити маршрут і відправилися до с.Конопківка, де їх гостинно приймала п. Рибачик. Ситуація заборони повторилася і тут. Запланований музич-

но-декламатичний вечір не відбувся, бо *«озброєна жандармерія оточила салю зі двору та вдвлялася через вікна так, що ні слова промовити, ні пісню заспівати»* [6]. Як розповідали місцеві жителі, управління микулинецької читальні зверталося до Краєвої шкільної ради з проханням дозволу на використання шкільної зали для проведення вечора і зборів читальні, але Рада відмовила. У Микулинцях на той час було достатньо інтелігентних людей. *«Світло науки озарило сі околиці своїми праведними лучами так, що кождий говорить тут свідомо про наші народні справи. І не дивно, що тут як-раз вручено вандрівникам прекрасний стих «Привіт руским соколам», написаний селянином Павлом Думкою з Купчинець»* [6].

З Микулинець шлях мандрівників пролягав до Тереховлі, де їх зустрічав місцевий комітет на чолі з головою о.деканом Залуцьким та бурмістром міста доктором Ольпинським. Мандрівників супроводжував міський оркестр та велика громада місцевої інтелігенції. В ратушній залі гостей привітав голова міста, слова якого справили на присутніх надзвичайно приємне враження. По завершенню урочистого вечора бурмістр Тереховлі доктор Ольпинський запросив мандрівників на вечерю. *«Тут мали ми знов нагоду пересвідчитись, як щирими бажаннями до нас палав сей муж, що в повній мірі против публичної симпатії польської приняв руску молодіж отвертими руками»* [7].

З Тереховлі через Плебанівку, Хотки і Лозівку мандрівники відправились до Хоросткова, запрошені о.деканом Олесницьким, пароха в Говилові. Крім музично-декламатичних вечорів мандрівники відвідували сільські читальні, спілкувалися з селянами, оглядали околиці. З'явившись біля приходства в Говилові, мандрівників привітав хор селян величальною піснею «Ще не вмерла Україна». Викладена у віршованій формі промова славнозвісного гонилівського поета-патріота Якова Са-

вицького, завершена співом многоліття «руским соколам» справила на присутніх незвичайне враження. По завершенню привітань вони відправились до гостинного дому о.декана Олесницького, *«за молодих літ товариша, воскресителя руского народного життя на Галицькій Русі, М. Шашкевича»* [8]. Добірне число українських патріотів доповнили о.посол Микола Січинський, о.Барвінський і Туркевич, о.декан Залуцький з Тереховлі, о.Ганкевич. Мандрівників супроводжували професор Олександр Барвінський з Тернополя та народний поет і художник Корнило Устіянович.

У Хоросткові мандрівників приймав гостинний дім українського патріота о. Богоноса. Загалом, в яких би селах розкішного поділля не гостили подорожуючі, *«скрізь витав їх народ не то з особливим інтересом, а просто з нетаємними найщирішими симпатіями. Справді раділо наше серце вельми, коли уста старих сідоглавих старців-господарів звали нас своїми, рідними, ріднесенькими дітьми, від котрих они надіються лучшою, красшою долею»* [9].

Вечорниці розпочались доповіддю молодого критика і літератора Володимира Коцовського про діяльність і значення Маркіяна Шашкевича. Гучними оплесками вітали виступ хору. *«Вже то треба сказати, що на всіх вечорницях сегорічної вандрівки належали співи до тих точок програми, котрі безперечно найвдячніше принимала вся зібрана публіка. Причинялись до того раз вибір щонайкращих руских композицій, по-друге і знамените їх виконання під управою звісного диригента питомця львівської семінарії духовної Антона Левицького і при участі таких сил як Євген Гушалевич і богослови Качмарської і Діяковської. Як тут, так також і на других вечерках запримітили ми, що з співів подобались особливо 2 композиції професора Вахнянина «Наша жизнь» і «По морю», відтак Лаврівського «Ой по горі» і Ніжанковського «Гуляли, гуляли»* [9].

З Хоросткова мандрівники поділилися на дві частини: одна відправилась до відомого ветерана-патріота Борискевича, бувшого посла з 1848 р., а друга частина поїхала до Копичинець. Після виступу В. Коцовського про заслуги 70-річного Борискевича, хор виконав «Многая літа» і «Ще не вмерла». Ювіляр відізвався коротким словом, *«простим і ясним, як його ціле життя: «Дякую за тую честь, она мені не заслужена; но ви знаєте, що ціле моє життя я охотно жертвував для народа – і покидуха і сили ще стане, я не відкажуся від роботи!»* [10].

7 серпня з Увисли мандрівники рушили до Гусятина. Їх привітали члени місцевого комітету канцелярський нотаріус Пелех і податковий урядник Витошинський. Залу для проведення вечора дозволив використати латинський парох кс.Шамоцький, родом з Мазурів, який щиро симпатизує українцям і спілкувався українською. *«Підносимо сю обставину для того, що руский місцевий парох, емігрант з Холму, зовсім рівнодушно віднісся до вандрівки. Справді се прикро трохи буває, коли чужі люди знаходять більше інтересу приймати руску молодіж, як свої власні»* [11].

Вечерок, на котрий численно зібралася вся дооколична публіка розпочався відчитом В. Коцовського під назвою «Нові українські пісні про громадські справи». З виступів особливе враження склав «Хор Варягів» А. Вахнянина за відомою трагедією К. Устияновича «Ярополк». *«При слідувавшій богатій вечери, котру заставив для вандрівників симпатичний ксьондз парох, підніс він тост «в здоров'є лицарського народу», на то хор відспівав грімко «Ще не вмерла Україна». У своєму виступі ксьондз промовив: *Ta bo to panowie na cala Galicze yrobiliscie figla*»* [11].

8 серпня мандрівники відправились до Чорткова через Угринь, де вирішили відпочити в о. декана Брилинського. Імпровізований концерт доповнили співаки Сіменовичівна і Гушалевиц. Несподіванкою

стала поезія К. Устияновича: «Гостина на Поділля» і «До молодости». *«Обі они красною поетичною, рідкою силою слова і змістом належать до найкрасших творів музи Корнила, сина Николая з Николаєва»* [11].

Наступного дня мандрівники побували у церкві, супроводжуючи співом богослужіння. Вечером відбувся традиційний концерт. 10 серпня шлях мандрівників пролягав залізницею до Нижнева. Переїхавши Дністер, зупинилися на вокзалі, де їх очікував молодий український патріот, доктор Кость Левицький та гостинний дід його батька. На вечерок були запрошені Леонід і Роман Заклинські, професор Петро Огоновський і судовий урядник з Чернівець Винницький.

Місцева читальня приготувала для мандрівників святковий концерт. Леонід Заклинський розповів про життя і діяльність Петра Могили, а його брат Роман прочитав доповідь на тему: «Дещо про світ Божий». До участі в концерті долучився хор мандрівників та міщанський хор під керівництвом молодшого сина о.Левицького, учня VIII класу української гімназії. Найвдалішими були пісні «Щастя нам Боже», «Козак пана не знав з віка», «Де єсть руска отчина». Читальня в Нижневі належала до найкращих читалень в Галичині. Завдяки о.декану Левицькому і його патріотичній родині, у списку читальні нараховувалося більше 100 письменних членів, декілька жінок [12].

Наступні три дні мандрівники добиралися з Чорткова (через Ягольницю, Улашківці, Більче, Бердиківці) до Заліщик і на цих зупинках їх вітали *«з такою сердечністю і щирістю, на які тільки приязність людська здобутись може»* [13]. Переправившись через міст на Дністрі, подорожуючі опинилися в Кіцмані. Очікуваних гостей зустрічав директор школи І. Микитович та аптекар Окуневський. Вдало проведений вечір в залі місцевого казино був одним з перших культурних заходів галичан на буковинській землі.

15 серпня мандрівників приймали члени комітету «Рускої Бесіди» в Чернівцях: о. Костецький, Ясеницький, Тиминський, Окуневський, Попович, Коралевич та ін. *«Відвідали соловія Буковини, нашого знаменитого поета Ос. (Ю. – М.Ч.) Федьковича, потім о. І. Воробкевича (не заставши його дома) [14]. В залі готелю, де перебували мандрівники відбувся вечір з концертом і танцями. В день від'їзду (16 червня) о.Костецький влаштував святковий обід і виступив з патріотичною промовою. Підбадьорені мандрівники урочисто запевнили, *«що завжди сміло і непохитно будуть стояти при народнім прапорі і боронити рідні справи; щирою працею і невтомним трудом думають добути собі правдиво-гуманне образване, котре одно гідно побороти темноту і вивести нарід на путь правди і волі» [14]. Вони дали собі слово, що наступного року візьмуть участь у IV-й молодіжній «вандрівці».**

На 1886-й рік мандрівники обрали для себе маршрут з Перемишля до Турчанського підгір'я і Дрогобича. У серпневу неділю всі зібралися у церкві на Службу Божу, яку відправляв о. Куціловський у супроводі хору мандрівників під керівництвом композитора о. Копка. На вечір прибуло багато гостей: священники, а також декілька польських і українських родин. З промовою виступив Є. Петрушевич, який подякував зібраним, що не зважили на злобні інсинуації, *«а прибули численно на вечерок і тим способом заохотили молодіж до дальшої праці і боротьби за права народні» [4].*

Свій виступ розпочав хор твором М. Лисенка «На прю без ляку і зневіри». *«Вперше перемишляни почули композиції славного нашого музики, вслухаючись в них і любуючись та одушевляючись ними» [4]. На концерті звучали й інші композиції українських авторів: «Гуляли», «Наша жизнь», «Закувала та сива зозуля», «Quodlibet з українських пісень», «По морю». Виступив також співак Є. Гушалевич, скрипаль і цитрист Грицина.*

На той час українського слова в Перемишлі (на відміну від Львова) не було чути, вуличні надписи велися лише польською та німецькою мовами. Як місто, так і його околиці залишалися спраглими за українським народним життям, *«що так сильно пробивалося по інших сторонах краю! Тому-то і сей вечерок, на котрім доохрестна інтелігенція Перемишля пізнала щиро-руську молодь нашу і її ідеали, остане на довго в пам'яті тої ж інтелігенції» [4].*

Четверта туристична вандрівка української молоді під проводом «Академічного Братства» поставила собі завдання бодай частково пізнати потреби народу, його моральний і економічний стан та пісню і живим словом розбудити духовне життя в українських читальнях. Про їхню подорож гуцульськими горами повідомлялося в пресі заздалегідь, акцентуючи увагу на те, *щоби «на кождім місци, де пройдуть вандрівники і де устроюються вечерниці, збереся руска інтелігенція, молодіж, чесні міщани і селяни, а так своєю присутністю дадуть доказ згоди і братської любови межі всіма верствами нашої суспільности» [2].*

Мандрівка розпочалася в Станіславо-ві 31 липня, а завершилася в Снятині 12 серпня 1888 р. У ній взяли участь більше 60-ти осіб. Про мету і завдання подорожі розповів В. Коцовський. Спеціально для цієї події композитор О. Нижанківський написав твір на слова Дубенського «Піснь вандрівника». Характер музики відзначався швидким темпом, а його теми перепліталися з народними мотивами. Хором диригував Іванцев. У його ж виконанні прозвучали й інші хорові композиції, а також сольні виступи Гушалевича, Купчинського та декламація Лопатинського. Дорогою зі Станіслава до Коломиї лунала українська пісня, а в містах, де зупинялися мандрівники в залах українських товариств традиційно відбувалися концерти [15].

Висновки. Підсумовуючи вищесказане зазначимо, що проведення туристичних мандрівок була результативною і суспільно

корисною справою. Студентська молодь реалізувала мету інтелігентної верстви українського громадянства, втілюючи її в життя конкретними діями. Організація зустрічей з місцевим населенням, проведення культурно-мистецьких заходів скріплювала дружні стосунки між людьми, виховувала патріотизм і культуру кожної особистості. Виступаючи перед громадою села чи міста, мандрівники підносили національний дух людей, закликаючи їх до праці на ниві просвіти. Присутні на зустрічі мали нагоду почути новини українського політичного життя, дізнатися про досягнення в галузі науки, митцтва, поезії і музики, прилучитися до співу патріотичних пісень. Все це неминуче позитивно впливало на формування національної ідеї, скріплювало вольовий дух людей, засівало зерно віри в перемогу і незалежність українського народу.

Література

1. Вандрівка рускої молодежи (Допис з Коломиї) // Діло. – 21 серпня 1883. – Ч. 89.
2. Вандрівка рускої молодіжки академічної // Діло, 1888. – Ч. 147.
3. Вандрівка рускої молодіжки // Діло, 1884. – Ч. 87.
4. Вандруоча молодіж руска в Перемишли // Діло, 1886. – Ч. 80.
5. Діло, 1884. – Ч. 83.
6. Діло, 1885. – Ч. 85.
7. Діло, 1885. – Ч. 86.
8. Діло, 1885. – Ч. 93.
9. Діло, 1885. – Ч. 95.
10. Діло, 1885. – Ч. 96.
11. Діло, 1885. – Ч. 97.
12. Діло, 1885. – Ч. 98.
13. Діло, 1885. – Ч. 99.
14. Діло, 1885. – Ч. 102.
15. Діло, 1888. – Ч. 166.
16. Професор Петро Ніщинський // Діло, 1884. – Ч. 89 і 90.
17. Третя вандрівка рускої молодежи // Діло, 1885. – Ч. 83.

Cherepanyn M.V. TOURIST MOVEMENT OF THE UKRAINIAN YOUTH IN GALICIA: CULTURAL AND EDU-

CATIONAL TRADITIONS IN THE ETHNOREGIONAL CONTEXT. *The stages of forming and development of the tourist movement in Galicia are researched in the article; activity of the leaders of youth associations by creation and realization of patriotic ideas and awakening national spirit among local population is analysed; the role of the poetic word and music in forming educational principles based on the best examples of Ukrainian literature and art is determined.*

Keywords: tourist journeys, «vandrivky», Ukrainian youth, Galicia, concerts, vechorntsi, musical and recitation meeting.

Черепанин М.В. ТУРИСТИЧЕСКОЕ ДВИЖЕНИЕ УКРАИНСКОЙ МОЛОДЕЖИ ГАЛИЧИНЫ: КУЛЬТУРНО-ПРОСВЕТИТЕЛЬСКИЕ ТРАДИЦИИ В ЭТНОРЕГИОНАЛЬНОМ КОНТЕКСТЕ. *В статье исследуются этапы становления и развития туристического движения в Галичине; анализируется деятельность инициаторов молодёжных объединений в создании и реализации патриотических идей, пробуждении национального духа среди местного населения; определяется роль поэтического слова и музыки в формировании основ просветительства на лучших образцах украинской литературы и искусства.*

Ключевые слова: туристические путешествия, «вандривки», украинская молодежь, галицкий край, концерты, вечерницы, музыкально-декламатический вечер.